

Ei-ylioppilastaustaiset korkeakouluopiskelijat

Nina Haltia,
Annukka Jauhiainen
& Ulpukka Isopahkala-Bouret

Turun yliopisto
University of Turku

...muutosta parem-
paan ei saada aikaan.

Suomessa riippumatta siitä, on-
ko alueella paljon tai vähän

mukset lapsuudessa johtavat
siihen, että tie teatteriin pysyy

teatterinjohtaja
Teatteri Hevosenkä

Opiskelu

Pääsykoeuudistus voi tuhota unelman

Olen 26-vuotias, toisen vuoden yliopisto-opiskelija. En ole käynyt lukiota, vaan päädyin ammattikouluun opiskelemaan graafista suunnittelua yläasteen jälkeen, sillä tykkäsin piirtää.

En vielä 16-vuotiaana olisi osannut kuvitellakaan, että kiinnostuisin yliopisto-opiskelusta. Monen mutkan kautta pääsin viime syksynä toteuttamaan unelmani: aloitin biolääketieteen opinnot Itä-Suomen yliopistossa. Jouduin hakemaan

kaksi kertaa, sillä olin huono kemiassa – enhän ollut koskaan opiskellut sitä lukiossa.

Ensimmäisen pääsykokeen jälkeen ryhdyin tekemään tosisani töitä ja pänttäsin seuraavaan pääsykokeeseen kahdeksan kuukautta. Opiskelin lukion pitkän kemian itsenäisesti. Pääsin heittämillä sisään.

Pääsykokeet mittaavat motivaatiota – sitä, kuka on valmis tekemään töitä. Olen vanha opiskelijaksi ja valmistun vasta kolmekymppisenä, mutta väli-

vuodet ovat vain vahvistaneet intoani opiskeluun. Suoraan lukiosta tulleita opiskelutovereita katsellessa kyllä huomaa, että kiinnostus voi olla jossain ihan muualla kuin itse opiskelussa.

Ryhmächatissa kehuskellaan, miten kurssista on juuri ja juuri päästy pisteellä läpi, vaikka tenttiin ei luettu yhtään, ja rivi ykkösiä on suurempi kehuskelun aihe kuin hyvät arvosanat. Monet opiskelijat uusivat kurseja monta kertaa, koska opiskelu ei kiinnosta. Monet myös

päätyvät vaihtamaan alaa.

Ilman pääsykokeita en olisi päässyt toteuttamaan unelmaani, tai sen toteutuminen olisi viivästynyt lisää, koska olisin ensin joutunut käymään aikuislukion. Olen onnellinen, että ehdin päästä opiskelemaan ennen pääsykoeuudistusta. Säälän kaltaisiani nuoria, joille tulevaisuus ei ole kristallinkirkas vielä yläasteella.

Erika Kostiainen
biolääketieteen opiskelija
Itä-Suomen yliopisto

Tutkimuskysymykset

- Keitä ovat korkeakoulujen ei-ylioppilastaustaiset opiskelijat?
- Missä korkeakoulutuksen kentällä ei-ylioppilastaustaiset opiskelijat opiskelevat?
- Miten tyytyväisiä ei-ylioppilastaustaiset opiskelijat ovat omaan koulutusohjelmaansa ja millaisia opiskelukokemuksia heillä on?

Opiskelijoista tehty ryhmittely aiemman koulutuksen mukaan

	YLIOPPILAAT toisen asteen tutkinto lukiosta	EI-YLIOPPILAAT toisen asteen tutkinto ammattillisesta oppilaitoksesta	
on suorittanut korkeakoulu- tutkinnon	korkeakouluttautuneet ylioppilaat (n=1489)	korkeakouluttautuneet ei-ylioppilaat (n=204)	
ei korkeakoulu- tutkintoa	pelkät ylioppilaat (n=2247)	kahden maailman väliset (n=620)	pelkän ammatillisen tutkinnon suorittaneet (n=874)

		Pelkät ylioppilaat %	Pelkän amm. tutkinnon suorittaneet %	Kahden maailman väliset %	Korkea-koulut-tautuneet yo:t %	Korkea-koulut-tautuneet ei-yo:t %	Yht. %
Sukupuoli	Nainen	51,0	49,7	57,3	59,1	54,2	54,0
	Mies	49,0	50,3	42,7	40,9	45,8	46,0
Ikä	alle 22	32,5	14,0	10,8	0,8	0,0	18,0
	22-24	40,4	23,8	25,1	16,9	4,0	28,0
	25-29	17,4	22,6	28,7	37,1	19,4	25,3
	30 tai yli	7,1	39,3	35,5	45,3	76,7	28,7
Onko lapsia	Ei lapsia	96,0	68,1	73,7	76,7	41,0	81,8
	On lapsia	4,0	31,9	26,3	23,3	59,0	18,2
Opiskelun pää-toimisuus	Päätoiminen	95,5	85,6	84,3	71,2	50,0	84,3
	Sivutoiminen	4,5	14,4	15,7	28,8	50,0	15,7
Vanhempien koulutus	Äidillä korkeakoulutus	47,3	20,5	34,4	42,4	16,2	39,2
	Isällä korkeakoulutus	43,4	19,1	30,4	39,7	20,4	36,2

Opiskelijaryhmien osuudet yliopisto- ja ammattikorkeakouluopiskelijoista

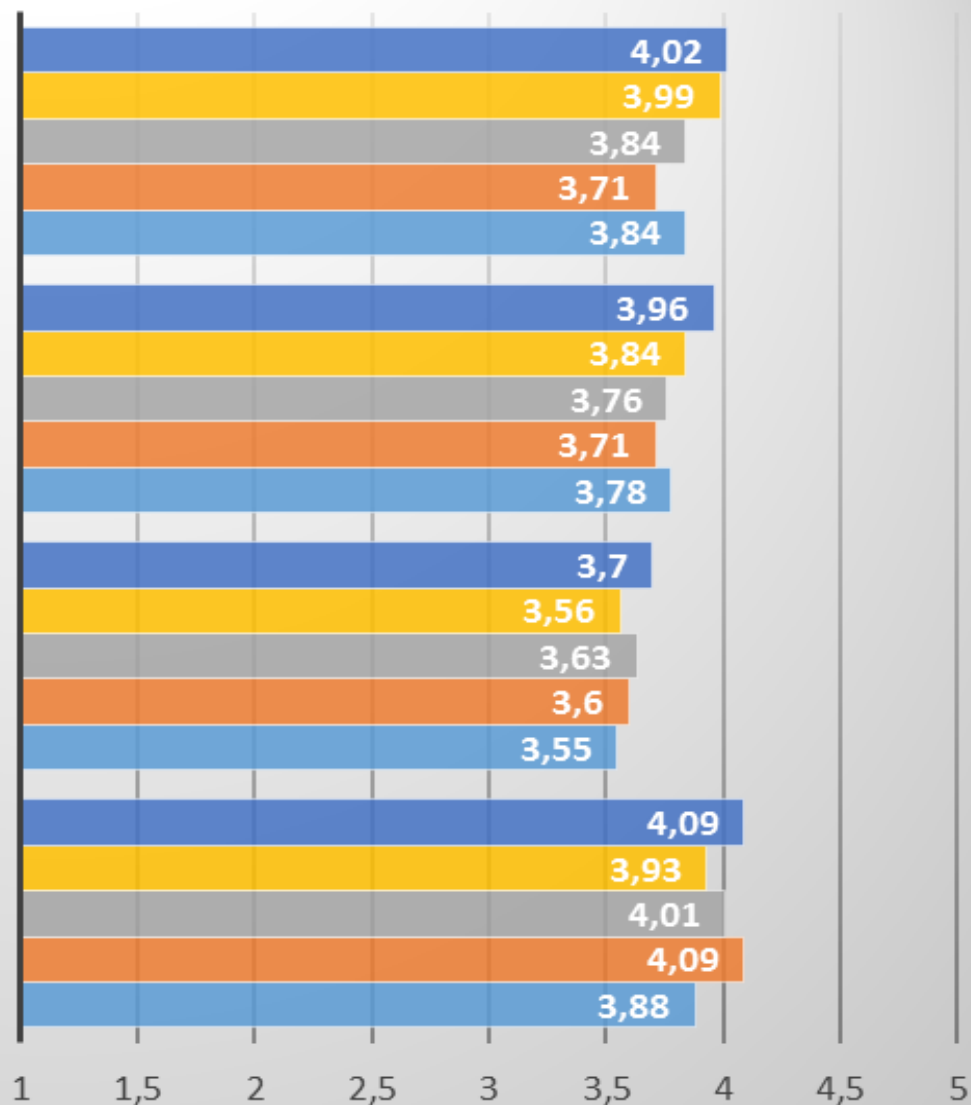
	Yliopisto	Ammatti- korkeakoulu	Yhteensä
Pelkät ylioppilaat	44,3 %	38,5 %	41,4 %
Pelkän ammatillisen tutkinnon suorittaneet	2,5 %	29,5 %	16,1 %
Kahden maailman väliset	6,1 %	16,7 %	11,4 %
Korkeakouluttautuneet ylioppilaat	42,9 %	12,0 %	27,4 %
Korkeakouluttautuneet ei-ylioppilaat	4,1 %	3,4 %	3,8 %
Yhteensä	100 %	100 %	100 %

KOKEMUS KUULUMISESTA KORKEAKOULUYHTEISÖÖN

TYTYVÄISYYS OPINTOJÄRJESTELYIHIN

MYÖNTEINEN KOKEMUS OPETTAJISTA

MYÖNTEISET TULEVAISUUDENODOTUKSET

■ korkeakoulutetut ei-ylioppilaat

■ korkeakoulutetut ylioppilaat

■ kahden maailman väliset

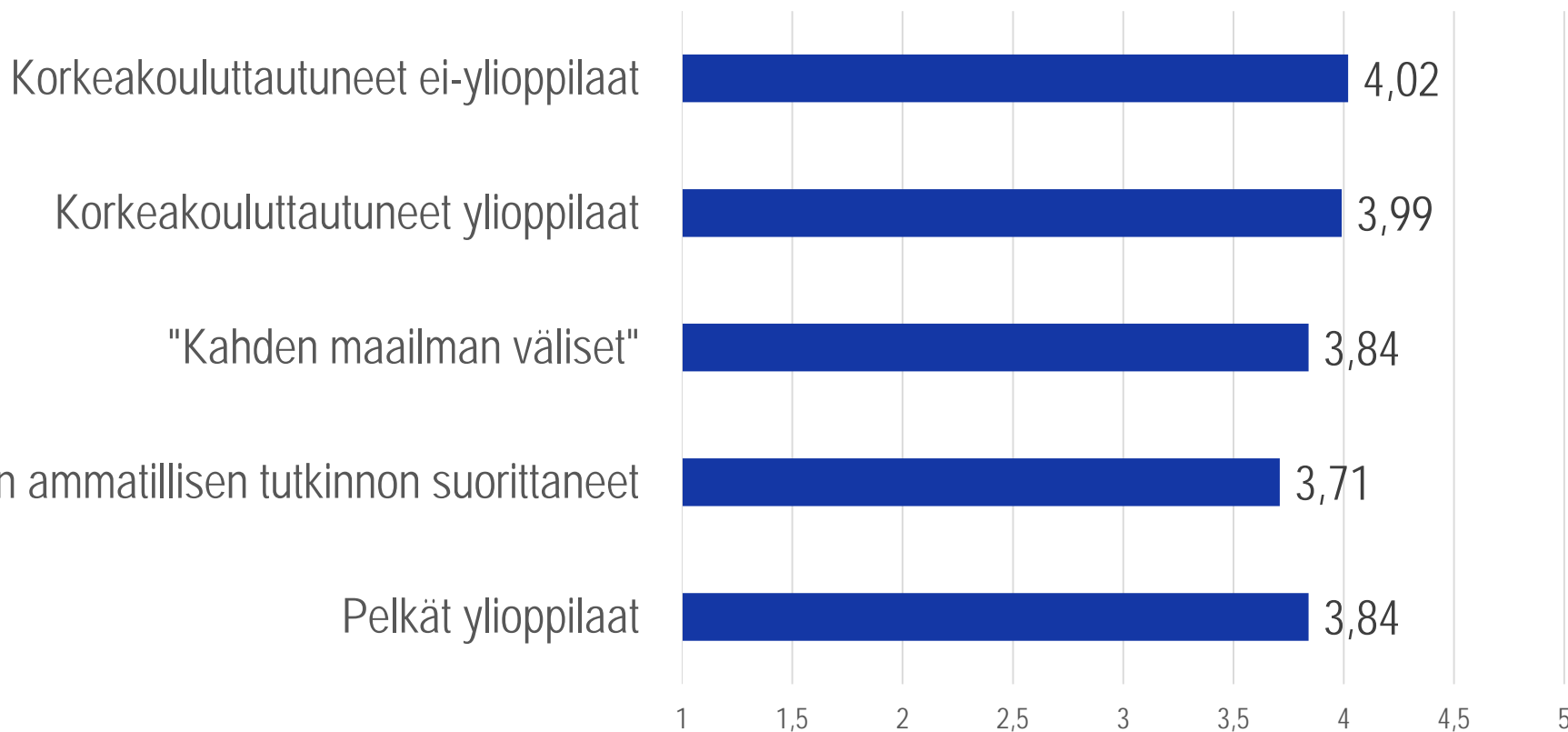
■ pelkän ammattitutkinnon suorittaneet

■ pelkät ylioppilaat

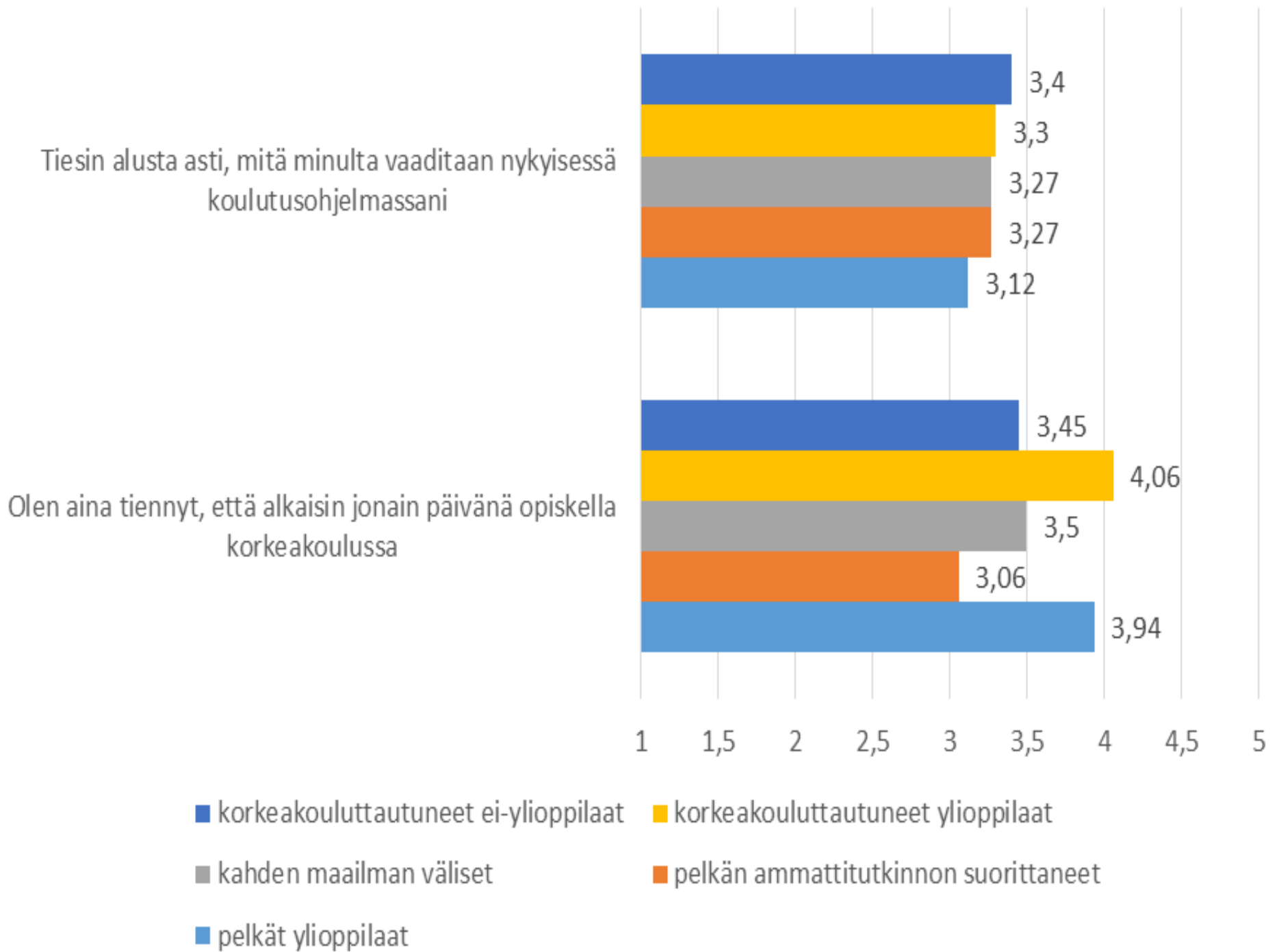
Kokemus kuulumisesta korkeakouluuyhteisöön

Summamuuttuja: *Minusta tuntuu usein siltä, että korkeakouluopiskelu ei sovi minulle + Joskus mietin, oliko opiskelu oikea valinta*

(1=kielteinen kokemus; 5=myönteinen kokemus)

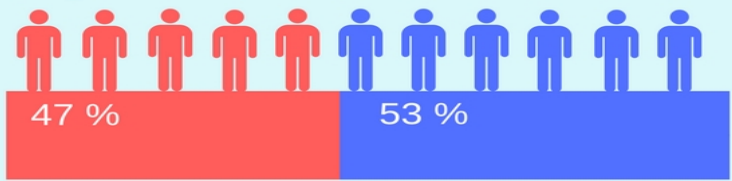

Korkeakoulututuneet ylioppilaat

- vahva kokemus kuulumisesta korkeakouluuyhteisöön
- tyytyväisiä opintojärjestelyihin

- vanhemmilla korkea koulutustausta

Monta polkua korkeakouluun

Pelkät ylioppilaat

- nuorin ryhmä
- eniten ongelmia korkeakouluopintoihin orientoitumisessa
- heikoimmat tulevaisuudenodotukset

Korkeakoulututuneet ei-ylioppilaat

- vanhin ja perheelistynein ryhmä

- vanhemmilla matala koulutustausta
- myönteisimmät tulevaisuudenodotukset

Pelkän ammatillisen tutkinnon suorittaneet

- enemmän miehiä kuin muissa ryhmissä
- heikoin kokemus kuulumisesta korkeakouluuyhteisöön
- vähiten tyytyväisiä opintojärjestelyihin

"Kahden maailman väliset"

ylioppilastutkinnon JA ammatillisen tutkinnon suorittaneet

- taustojen ja kokemusten suhteen "keskimääräinen" ryhmä

= vastaa noin 200 korkeakouluopiskelijaa Eurostudent VI -aineistossa
 = ammattikorkeakouluissa opiskelevien osuus
 = yliopistoissa opiskelevien osuus